

Datum:
2026-06-02

Diarienummer:
MHN-2026-00287

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Handläggare:
Hanna Leidholdt

Yttrande gällande detaljplan för järnvägsstation i de sydöstra stadsdelarna (dnr Ecos 2026-3961)

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** överlämna yttrandet daterat 17 juni 2026 till plan- och byggnadsnämnden.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för järnvägsstation i de sydöstra stadsdelarna i samrådsskede 5 maj till 19 juni 2026. Förlängd svarstid har beviljats till den 24 juni 2026.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförandet av en ny järnvägsstation samt de behov av åtgärder som behövs för att säkerställa marknivåerna på respektive sida om järnvägen med anledning av den framtida utvecklingen av området.

Detaljplanen är en del av verkställandet av fyrspårsavtalet mellan staten och Uppsala kommun. Detaljplanen avviker från Länsstyrelsens granskningsyttrande på fördjupningen av översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna i och med att den tar cirka 6 000 kvadratmeter jordbruksmark i anspråk för kvartersmark för järnväg och järnvägsstation. En systematisk analys har tagits fram avseende ianspråktagandet.

Kommunen har bedömt att detaljplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalkens sjätte kapitel.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen. Miljöförvaltningen har tagit hänsyn till barnperspektivet främst genom att granska buller, solljus, luftkvalitet och förorenad mark för att bidra till att säkerställa en god miljö att visats i. Ärendet bedöms inte ha

konsekvenser sett ur perspektiven för jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Jordbruksmark

Detaljplanen innebär att 6000 kvadratmeter jordbruksmark tas i anspråk. Planen bedöms utgöra ett väsentligt samhällsintresse och alternativ lokalisering har i tidigare process utretts och är beslutat i samband med järnvägsplanen. Då det inte är lämpligt att placera en järnvägsstation utan anslutning till järnväg har ianspråktagandet av jordbruksmarken inom kvartersmarken bedömts som lämplig.

Luftkvalitet

Miljöförvaltningen bedömer att detaljplanens genomförande inte medför någon risk för att miljökvalitetsnormerna för partiklar (PM_{2,5} och PM₁₀) eller kvävedioxid (NO₂) överskrids.

Buller och vibrationer

Spårtrafiken genom planområdet genererar både järnvägsbuller och vibrationer. Buller och vibrationer från järnvägen bedöms inte utgöra ett hinder för planens genomförande, eftersom detaljplanen inte möjliggör för vare sig buller- eller vibrationskänslig verksamhet.

För framtida bebyggelse utanför planområdet behöver frågan om behov av buller- och vibrationsdämpande åtgärder utredas.

Sol- och dagsljus

För framtida bebyggelse utanför planområdet behöver frågan om sol- och dagsljus utredas.

Magnetiska fält

Järnvägsnätet med sin kraftförsörjning kan utgöra en källa till elektromagnetiska fält.

Elektromagnetiska fält delas in i två typer av fält: elektriska och magnetiska fält. Negativa hälsoeffekter gäller främst magnetiska fält. Kontaktledningar vid järnvägen genererar elektriska fält medan magnetiska fält endast förekommer när tåg passerar. Fälten är starkast närmast källan, men avtar snabbt i takt med att avståndet ökar.

Lokaler för stadigvarande vistelse uppförs enligt Trafikverkets riktlinjer så att elektromagnetiska fält inte är skadlig för personer i lokalerna. Trafikverkets utredning visar att inga byggnader för stadigvarande vistelse eller allmänna platser ligger inom riskavståndet för elektromagnetisk strålning.

Förorenade områden

I planbeskrivningen uppges att inga kända markföroreningar finns i området i enlighet med Länsstyrelsens EBH-karta. Med tanke på områdets karaktär och användning bedömer Uppsala kommun att en detaljerad undersökning inte behövs för planområdet.

Den bifogade rapporten PM Markundersökningen uppger sammanfattningsvis att uppmätta föroreningshalter i Uppsala Södra är genomgående låga och acceptabla för planerad markanvändning. Det som behöver kompletteras inför upprättande av bygghandling är provtagning i banvall. Där spår kommer att rivas eller flyttas kommer utökad provtagning behöva göras för att införskaffa kunskap om eventuella föroreningar och hälso- och miljörisker. Även undersökningen om betydande miljöpåverkan konstaterar att det är okänt om befintlig banvall kan ha någon förorening.

Miljöförvaltningen anser att det finns en ökad risk av förekomst av järnvägsrelaterade föroreningar i spårområdet (metaller, bekämpningsmedel, PAH mm.). Miljöförvaltningen instämmer rekommendationen i PM markundersökning att det inför markarbeten och masshantering inom banvallen behövs kompletterande provtagning.

Om föroreningar konstateras ska miljöförvaltningen underrättas om detta enligt 10 kap. 11 § miljöbalken.

Dagvatten

Större delen av planområdet utgör kvartersmark för järnvägsändamål. Dagvattenhanteringen för denna del genomförs inom järnvägsplanen. Dagvatten från torget som möjliggörs inom planområdet hanteras inom ramen för genomförandet av den angränsande detaljplanen för den anslutande stadsbebyggelsen, där nödvändiga åtgärder för fördröjning och rening säkerställs i samband med projektering och utbyggnad.

Trafikverket har tagit fram ett PM avseende VA - system och avvattning (2025-04-01).

Nämnden anser att det inte är tydligt beskrivit hur dagvattnet från stationsområdet kommer att omhändertas inom detaljplaneområdet, då det främst hänvisas till angränsande detaljplaneområdets dagvattenhantering.

Klimatanpassning (Översvämningsrisk vid skyfall)

Det finns ingen del av järnvägsanläggningen som anses vara en extra sårbar punkt, då det inte finns några större lågpunkter eller instängda områden. För att hantera skyfall anläggs två rör genom banvallen, vilket regleras med planbestämmelse i detaljplanen. Åtgärden säkerställer en transportväg för skyfallsvatten från den planerade stadsbebyggelsen väster om järnvägen så att vattnet inte leds över spårområdet.

Grundvatten

Planområdet ligger utanför vattenskyddsområdet. Enligt kommunens *Risikanalyt av Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt* ligger området inom en zon med måttlig till hög känslighet. I planbeskrivningens del om Tekniska frågor uppges däremot att planområdet inte ligger inom eller nära områden med hög känslighet enligt Måsen, vilket alltså inte stämmer, då området delvis ligger inom hög känslighet.

I det PM som Trafikverket låtit ta fram för järnvägsplanen framgår det att det finns riktlinjer för hur bekämpningsmedel får användas inom järnvägsområdet och föroreningsbelastning från järnväg är generellt låg. Därmed bedöms inte järnvägens avvattningsanläggning påverka möjligheten att uppnå god status för grundvattenförekomsterna.

På grund av att planområdet delvis ligger inom område med hög känslighet enligt riskanalysen Måsen anser miljöförvaltningen att de rekommenderade riskminimerande skyddsåtgärderna enligt riskanalysen ska beaktas i fortsatt planarbete samt att planbeskrivningen ska förtydligas gällande områdets känslighet och rekommenderade åtgärder.

Avfall

Avfallshanteringen kommer att ske på stationens östra sida, där rum för hantering av avfall kommer att placeras i anläggningen. Ytor för fordon att hämta avfall och allmänna gator regleras inte i detaljplanen utan planläggs i detaljplanen för gata öster om järnvägen (2023-003395).

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2 juni 2026
- Bilaga 1, Förslag till yttrande
- Bilaga 2, Översiktskarta

Miljöförvaltningen

Linda Jacobson
Förvaltningsdirektör

Datum:
2026-06-17

Diarienummer:
MHN-2026-3961

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Yttrande

Uppsala kommun
Plan- och byggnadsnämnden
753 75 UPPSALA

Handläggare:
Hanna Leidholdt

Yttrande över detaljplan för detaljplan för järnvägsstation i de sydöstra stadsdelarna - samråd

Remiss från plan- och byggnadsnämnden, diarienummer PBN 2025-002899.
Remisstid: 8 maj–19 juni 2026. Förlängd svarstid har beviljats till 26 juni 2026.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har följande synpunkter på:

Förorenade områden

Nämnden anser att det finns en ökad risk av förekomst av järnvägsrelaterade föroreningar i spårområdet (metaller, bekämpningsmedel, PAH mm.). Nämnden instämmer med rekommendationen i PM markundersökning att det inför markarbeten och masshantering inom banvallen behövs kompletterande provtagning.

Om föroreningar konstateras ska miljöförvaltningen underrättas om detta enligt 10 kap. 11 § miljöbalken.

Dagvatten

Nämnden anser att det inte är tydligt beskrivit hur dagvattnet från stationsområdet kommer att omhändertas inom detaljplaneområdet, då det främst hänvisas till angränsande detaljplaneområdets dagvattenhantering.

Grundvatten

Nämnden noterar att planbeskrivningen anger olika känslighetsklasser enligt kommunens riskbedömning i avseende på grundvattnet i planområdet.

På grund av att planområdet delvis ligger inom område med hög känslighet enligt riskanalysen Måsen anser nämnden att de rekommenderade riskminimerande skyddsåtgärderna enligt riskanalysen ska beaktas i fortsatt planarbete samt att planbeskrivningen ska förtydligas gällande områdets känslighet och rekommenderade åtgärder.

Hållbar utveckling

Förnybara resurser och giftfria material ska användas i så stor utsträckning som möjligt för att bidra till möjligheten att uppnå en hållbar och långsiktig utveckling i Uppsala kommun samt för att Sveriges miljömål ska uppnås. Exempel på detta kan vara att förnybara energikällor används för energiförsörjning, att giftfria och klimatvänliga material används i dess uppbyggnad och att gröna ytor skapas med lokalt förekommande arter som kan bidra till en ökad biodiversitet.

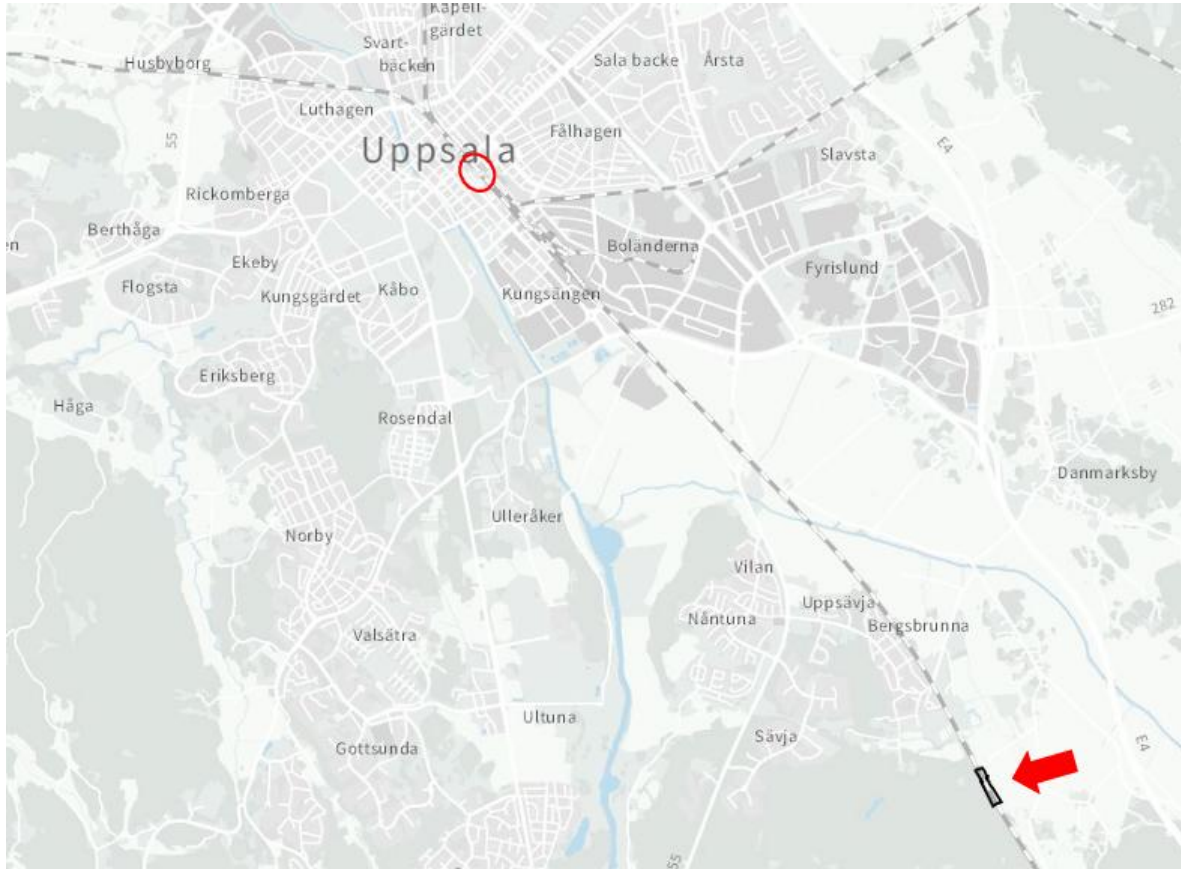
För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Susanna Nordström
nämndsekreterare

Översiktskarta

Detaljplan för järnvägsstation i de sydöstra stadsdelarna

Figur 1. Planområdet markerat med svart linje i nedre högra hörnet av kartan. Uppsala C markerat med röd punkt.

Figur 2. Järnvägsstationens entré på östra sidan. På grund av höjdskillnaden planeras för både rulltrappor och hissar som ska vara tillgängliga hela dygnet. Bild: Sweco.